

IMAGINEA FEMEII ÎN POLITICĂ. Cazul Republicii Moldova

*Irina ARNĂUTU, Facultatea de Sociologie
și Asistență Socială*

L'article vise à étudier l'image des femmes en politique en République de Moldova. A cette fin, les points suivants sont étudiés: analyser le cadre juridique et les pratiques de son genre en Moldova, perception des problèmes d'identification de genre, identifier politique des femmes dans la perception contemporaine. Le sujet de la recherche est la perception, de l'avis des citoyens, l'image des femmes actives en politique en général et de la République de Moldova – en particulier.

Reprezentarea politică a femeilor este un subiect tot mai des abordat în cercetările din câmpul științelor sociale, perspectivele propuse mergând de la reflecții în termeni de filosofie și de știință politică la analize de sociologie politică ale sistemului partizan și ale profesionalizării spațiului politic, toate acestea stimulate, fără îndoială, de studiile feministe și studiile de gen. Participarea politică a femeilor depinde de un șir de factori, precum: cunoașterea drepturilor și revendicarea lor; accesul la informații privind legile, politicile, structurile care le „gvernează” viața; încrederea în sine, stima de sine înaltă și capacitatea de a provoca și confrunta structurile de stat; cunoașterea organizațiilor care să le acorde suport și modele de rol pozitive; existența unui mediu politic, legal, economic și cultural care le-ar permite să se angajeze plenar în procesele de luare a deciziilor.

Alți factori demni de a fi luați în calcul sunt: dependența economică și lipsa resurselor financiare adecvate; oportunități diferite de angajare în câmpul muncii; atitudini discriminatorii și stereotipuri negative perpetuate în familie și în viața publică; suprasolicitarea cu responsabilități casnice; intimidare, hârțuire și violentă [1, p.11-13].

În Republica Moldova, femeile sunt reprezentate în proporție de 22,8% în Guvern, 22,2% în Parlament, dețin 20,6% din numărul de mandate de primar, iar în rândul consilierilor locali și raionali acestea constituie 30,04%, și, respectiv, 18,55%, indicatori ce sunt sub nivelul standardelor internaționale și angajamentelor țării asumate la nivel național și internațional [2].

În scopul studierii imaginii femeii în politică în cazul Republicii Moldova, au fost aplicate mai multe metode: ancheta sociologică (eșantionul cercetării a cuprins 101 persoane de ambele sexe, atât din mediul urban, cât și din cel rural, cu vârstele de peste 20 ani; perioada de culegere a datelor: 27 februarie – 19 martie 2017), interviul semistrukturat (au fost intervievate 3 femei active politic și câte 3 femei și 3 bărbați neactivi politic), analiza documentară (au fost analizate Constituția Republicii Moldova, legile cu privire la asigurarea egalității de gen, statistici la temă, site-uri, rapoarte care reflectă tema de cercetare).

Printre rezultatele obținute merită a fi menționate următoarele:

– principalele motive ce împiedică la moment femeile să participe mai activ la viața politică sunt sistemul politic format, în mare parte, din bărbați (motiv menționat de 21,8% respondenți), apoi împovărarea femeilor cu griji casnice (19,4%), neîncrederea în sine (14,7%), tradițiile naționale (13,5%), marginalizarea femeilor (11,9%), incapacitatea femeilor de a lua decizii (9,5%), barierele psihologice (9,1%);

– organizațiile de femei funcționează pe principiul excluderii la interior, fiind un fel de enclave, care se ocupă, în partide, cu bucatăria politicii, organizează acțiuni sociale și culturale și, desigur, ele nu decid. Numărul femeilor implicate în politica din Republica Moldova este în creștere: „...cred că va crește, deoarece femeile vor să fie implicate în politică și cred că ele vor lupta pentru a se integra în politică” (consilier local); „...eu cred că va crește, deoarece chiar Maia Sandu acum, la alegerile ce au fost recent, a arătat că de fapt și o femeie poate să facă lucruri mari și poate să miște carul din loc” (primar); „...va crește, deoarece femeile sunt mai puțin corupte și poate vor face ca țara noastră să meargă mai bine” (pedagog);

– referitor la Republica Moldova, în actuala guvernare femeile implicate în politică formează un procent destul de mic – doar 22% din locurile din Parlament fiind ocupate de femei. Conform rezultatelor obținute, un număr mai mare de femei în politică ar aduce beneficii țării. Peste jumătate dintre persoanele chestionate (53%) consideră ca în acest caz interesele lor ar fi mai bine reprezentate în Republica Moldova și numai 11% se așteaptă la un efect contrar;

– în Republica Moldova încă predomină stereotipurile, conform cărora responsabilitățile conducerii îi aparțin bărbatului: „...există

aceste stereotipuri, deoarece mentalitatea societății noastre este veche, pe vremea lor, adică a bătrânilor, femeia nu prea activa într-un anumit domeniu, ea mai mult acasă cu copiii, cu îngrijirea casei, cu pregătirea bucatelor” (consilier local); „...deoarece societatea percepe femeia ca fiind mai inferioară bărbatului, ea trebuie să îndeplinească activitățile casnice” (primar);

– pentru o politică eficientă și coerentă, femeile ar trebui să fie susținute și încurajate mai mult. Astfel, majoritatea persoanelor chestionate au menționat că femeile merită mai mult să participe în politica din Republica Moldova, deoarece femeile le pasă mai mult de oameni (24,7%), se implică mai mult (19,9%), ar conduce mai bine (16,3%). Alți respondenți susțin că ele sunt mai cinstite/greu coruptibile (13,3%) și au calități deosebite, ele meritând să fie recomandate în funcții publice (10,8%).

În concluzie, se poate menționa că participarea femeilor poate fi eficientă și semnificativă numai atunci când relațiile de putere între sexe, care stau la baza acesteia, sunt modificate și atunci când se acordă atenție și sprijin cunoștințelor și capacităților specifice ale femeilor. Necesitatea implicării femeilor în politică este avantajoasă, deoarece femeile sunt mai dispuse dialogului și compromisului – calități importante în politică. Ele nu sunt conflictuale și optează mai degrabă pentru negocieri. Sunt în același timp mai aplicative, mai concentrate asupra problemelor și soluțiilor concrete. Statisticile și realitatea arată că sistemul cu controlul politic, care este reprezentat de majoritatea femeilor, este mai stabil și mai puternic; de aceea implica rea femeii este necesară în politică.

Femeile sunt mult mai responsabile, cinstite, se implica în activități cu mai multă străduință și vor o dezvoltare prosperă a societății. Mobilizarea femeilor în sfera politică este un instrument necesar pentru o mai bună reprezentare a preocupărilor, nevoilor și intereselor femeilor. Însă, un aspect negativ îl reprezintă faptul că imaginea femeilor implicate în politică, este și va fi mereu umbrită de stereotipurile pe care populația le atribuie genului feminin.

În conformitate cu cele identificate prin cercetare, pentru îmbunătățirea situației existente în domeniul egalității de gen și amplificării imaginii femeii în politică se propun următoarele recomandări:

– Informarea populației despre egalitatea de șanse și problematica de gen prin practici educaționale în scopul promovării angajamentelor politice de care dispune egalitatea de gen.

– Susținerea ONG-urilor și mass-mediei în promovarea imaginii femeii în politică prin diferite proiecte, instruirii, centre de informare și documentare ce țin de dimensiune de gen.

– Realizarea mai multor cercetări și sondaje privind egalitatea de gen și imaginea femeii în politică, care să permită identificarea problemelor ce apar între genuri și soluționarea lor.

– Îndrumarea tinerelor pentru a participa la diferite activități civice, de mentorat pentru a-și dezvolta potențialul de lider.

– Femeile să se facă mai auzite prin intermediul interviurilor, aparițiilor în cadrul emisiunilor despre politică, prin promovarea activităților ce le implementează etc.

Realitatea ne demonstrează că femeile au reușit, pas cu pas, să-și facă auzite vocile și să-și câștige drepturile, însă departe ca acestea să reprezinte un dar, ci rezultatul unei lupte care se desfășoară cel puțin de două secole.

Referințe:

1. TERZI-BARBĂROȘIE, D. *Participarea femeilor la viața publică și politică din Republica Moldova*. Chișinău: Bons Offices, 2013. 54 p.
2. *Femeia în politică în Moldova*. [Accesat 16.01.2017] Disponibil: <http://md.one.un.org/content/unct/moldova/ro/home/our-work/joint-un-projects/women-in-politics-in-moldova0.html>

Recomandat

Oleg BULGARU, dr., conf.univ.